

ΠΙΝΑΞ

τῶν ἡμερῶν καθ' ἃς ἔπνευσεν ἕκαστος τῶν ἀνέμων ἐτησίως.

	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	0
	B	BA	A	NA	N	ΝΔ	Δ	ΒΔ	νημέλια
1887	123	29	12	17	54	53	67	7	3
1888	83	45	46	16	53	36	70	4	1
1889	65	70	41	44	62	30	35	7	11
	271	144	99	77	169	119	172	18	15

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν 1084 ἡμερῶν τῶν τριῶν ἐτῶν (ἀφαίρουμένων τῶν 12 ἡμερῶν τοῦ Σεπτεμβρίου 1888 χάριν τῆς νέας χρονολογίας ὡς προεῖρηται), τὰς πλείστας μὲν ἔπνευσαν Β, ΒΑ καὶ Α (514) καὶ Ν, ΝΔ καὶ Δ (460), τὰς ὀλιγωτέρας δὲ οἱ ΝΑ καὶ ΒΔ (95).

Θυέλλαι. Θυέλλας σπανίως ἔχομεν ἐν Πάτραις οὐχ ἤττον κατ' ἔτος, ἀπαξ ἢ δις τοῦ ἐνιαυτοῦ πολλὰ πλοῖα καὶ δένδρα πίπτουσι θύματα τοιούτων μετεωρολογικῶν φαινομένων. Οὕτως ἐν ἔτει 1887 τὴν νύκτα τῆς 13—14 Δεβρίου (π.), πνεύσαντος σφοδροῦ ΒΔ ἀνέμου, ἐβυθίσθησαν ἢ συνετριβήσαν ὑπὲρ τὰ 10 πλοιαῖρια ἐν τῷ λιμένι, τὸ δὲ ἀτμόπλοιο «Ζάκυνθος» ριφθὲν ἐπὶ τῆς πρὸ τοῦ τελωνείου αἰμασαιζ, ὑπέστη τοιαύτην βλάβην, ὥστε ἐγκατελείφθη ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου αὐτοῦ. Εὐτυχῶς, ἀφ' οὗτου τὸ πλείστον τοῦ κυματοθαλάσσου τοῦ λιμένος ἡμῶν κατεσκευάσθη, (περὶ τὰ τέλη τοῦ 1889) ἠσφαλίσθησαν τὰ ἐν αὐτῷ ναυλοχοῦντα πλοῖα. Τῇ δὲ 25ῃ Ὀκτωβρίου (π.) τοῦ αὐτοῦ ἔτους, περὶ ὥραν 5 μ.μ. ἐσχηματίσθη ἐν μέσῳ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, πρὸ τοῦ ὄρους τῆς Στερεᾶς Βαρασσόβης (ἀρχαίας Χαλκίδος), σίφων ὑπερμεγέθης, ὅστις διετηρήθη ἐπὶ ἀρκετὰ τῆς ὥρας λεπτὰ καὶ εἶτα κινηθεὶς πρὸς δυσμὰς διελύθη.

Καθ' ἅπαν τὸ ἔτος 1888 οὐδεμίαν θυέλλα ἔλαβε χώραν, ἐξ ἧς νὰ προέκυψιν ζημίαι οἰκιδήποτε.

Ἐν ἔτει 1889 τῇ 2ῃ Ἰανουαρίου (ν), πνεύσαντος σφοδροῦ ΒΔ ἀνέμου, ἐβλάβησαν πολλὰ τῶν ἐν τῷ λιμένι προσωρμισμένων πλοίων ἐκ συγκρούσεως αὐτῶν πρὸς ἀλληλα. Τῇ δὲ 30 Σεπτεμβρίου περὶ ὥραν 2 μ. μ. ὁ αὐτὸς ΒΔ ἀνεμος πλείστα μὲν δένδρα ἐν τῇ μεσημβρινῇ πεδιάδι ἐξερρίζωσε, τὰ δὲ πρὸ 10ετίας ὑφιστάμενα θαλάσσια τῆς πόλεως λουτρὰ κατέστρεψεν ἐξ ὀλοκλήρου. (Ἐπεται τὸ τέλος).

ΕΜΜΕΣΟΣ ΑΕΙΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ ΜΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου φύλλου.)

Β'.

Ἐπίδρασις τῶν δασῶν ἐπὶ τῆς ὑγρομετρικῆς καταστάσεως τοῦ ἀέρος.

1. Τὸ ἐν τῷ ἀέρι ὕδωρ.

Ἡ ἀπόλυτος ὑγρασία τοῦ ἀέρος εἶνε κατὰ μέσον ὄρον ἐτήσιον, μηνιαῖον καὶ ἡμερησίον σχεδὸν ἡ αὐτή,

Ἄνεμοι. Ἐν Πάτραις ἐπικρατούστεροι ἀνεμοὶ εἶναι οἱ Β, ΒΑ, Ν, ΝΔ καὶ Δ, σπανιώτεροι δὲ οἱ ΒΔ, νημεῖαν δὲ σπανίως ἔχομεν ἐν Πάτραις. τῆς διανομῆς τῶν ἀνέμων κατὰ τὰς 8 κυρίας διευθύνσεις καὶ τὴν νημεῖαν, καθ' ἑκάστοτά τοῦ μηνὸς ἤτοι τῶν ἡμερῶν ἐκάστου.

Ἔτος	1887								1888								1889								
	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	
Ἰανουάριος	61,3	9,7	12,9	0,0	6,4	9,7	0,0	0,0	38,7	3,2	16,2	6,4	19,4	6,4	9,7	0,0	19,4	38,7	32,3	9,6	10,0	0,0	0,0	0,0	
Φεβρουάριος	50,0	7,2	0,0	0,0	7,2	25,0	0,0	0,0	37,9	0,0	6,9	0,0	10,4	20,7	24,1	0,0	10,6	17,9	39,2	17,9	3,6	7,2	0,0	0,0	
Μάρτιος	22,6	9,7	0,0	9,7	12,9	25,8	0,0	0,0	19,4	3,2	12,9	3,2	12,9	12,9	35,5	0,0	19,4	12,9	9,7	12,9	41,9	0,0	0,0	3,2	
Ἀπριλίος	20,0	10,0	3,3	6,7	16,7	13,4	0,0	3,3	16,7	13,4	10,0	10,0	20,0	6,5	20,0	3,3	10,0	10,0	10,0	10,0	50,0	3,3	13,4	0,0	3,3
Μαΐτις	16,1	9,7	3,2	0,0	25,8	19,4	22,6	3,2	32,3	6,4	9,7	6,4	12,9	6,4	16,2	9,7	19,4	19,4	16,2	3,2	6,4	16,2	12,8	6,4	0,0
Ἰουνίος	30,0	6,7	0,0	6,7	16,7	13,3	13,3	0,0	20,0	0,0	0,0	6,6	36,7	10,0	26,7	0,0	13,5	3,3	10,0	3,2	6,5	36,7	3,3	3,3	
Ἰουλίος	35,5	16,1	0,0	3,2	19,4	3,2	12,9	3,2	41,9	0,0	0,0	0,0	12,9	22,6	22,6	0,0	25,8	6,4	0,0	3,2	22,6	19,4	22,6	0,0	
Αὐγούστος	25,8	6,4	0,0	3,2	16,1	22,7	25,8	0,0	29,1	12,9	12,9	0,0	9,7	9,7	29,0	0,0	19,4	16,7	10,0	3,2	6,4	16,2	6,4	16,2	
Σεπτέμβ.	30,0	3,3	0,0	0,0	16,7	6,7	43,3	0,0	23,3	0,0	10,0	0,0	16,7	0,0	10,0	0,0	6,6	16,7	10,0	23,4	10,0	13,4	10,0	6,6	
Ὀκτώβριος	32,2	3,2	16,2	0,0	16,2	12,9	16,1	3,2	6,4	6,4	6,4	0,0	16,2	12,8	29,1	0,0	22,6	22,6	16,7	16,7	22,6	0,0	3,2	3,2	
Νοεμβριος	36,7	3,3	3,3	16,7	13,3	6,7	20,0	0,0	6,4	30,0	33,3	10,0	10,0	10,0	6,7	0,0	13,4	33,2	26,8	16,7	6,6	0,0	3,2	0,0	
Δεκεμβριος	45,1	9,7	0,0	9,7	9,7	16,1	9,7	0,0	6,4	48,4	32,3	9,7	3,2	0,0	0,0	0,0	32,4	32,4	9,6	9,6	3,2	0,0	6,4	3,2	
Ἔτος	33,77	7,92	3,24	4,66	14,76	14,57	18,35	1,91	22,66	12,21	12,55	4,35	14,54	9,84	19,13	1,08	17,70	19,14	11,18	12,28	17,00	8,26	9,59	1,89	2,96

άλλ' ή σχετική ύγρασία, ήτις ιδίως ένδιαφέρει τόν άνθρωπον, καθ' άπάσας τās ώρας του έτους και καθ' άπαντας τούς μήνας είνε μείζων έν τῷ δάσει ή επί άσκειπών γεών.

δ.) 'Ο δ' έν τῷ άέρι έμπεριεχόμενος άτμός του ύδατος έχει τās έξής έξιχρότους ιδιότητες.

α.) 'Αμβλύνει τήν υπερβολικήν θερμότητα και μετράζει τὸ υπερβολικόν ψύχος, ώς έχων τήν ιδιότητα του άπορροφῆν μεγίστην ποσότητα θερμικῶν ακτίνων· ένῶ τούναντίον ὁ ξηρός άήρ, ὡν διαθερμικτικός, άφίνει νά διέρχεται άκωλύτως ή θερμότης τῶν ήλιακῶν ακτίνων μέχρι του εδάφους.

Τούτου έννεκα αί παράλιοι χώροι αί δεχόμεναι εκ τῆς θλάσεως άφθόνους άτμούς ύδατος, τόν μὲν χειμῶνα έχουσι ψύχος ήπιώτερον τῶν μεσογειών, τὸ δὲ θέρος καύσων μετριώτερον. Τούναντίον έν τοίς μεσογειοίς ὅπου ὁ άήρ είνε ξηρός, τόν μὲν χειμῶνα τὸ ψύχος είνε δριμύτατον, τὸ δὲ θέρος ὁ καύσων άφόρητος (παράδειγμα έχομεν αὐτὰς τās 'Αθήνας ὅπου τήν δριμύτητα του ψύχους οὐδ' οἱ υπερβόραιοι υφίστανται άγογγύτως).

Έκ τῶν άνωτέρω προκύπτει ὅτι, αν ὁ άήρ ήν έντελῶς ξηρός, ή γῆ δι' άντανεκλάσεως θ' άπέδιδε τήν νύκτα άπκσαν τήν κατὰ τήν ήμέραν άπορροφηθεΐσαν θερμότητα και θά επήρχετο τοιαύτη άπόψυξις, ὡστε οὐ μόνον τόν χειμῶνα αλλά και τὸ θέρος θά εσηματιζετο πάγος· αλλά τουτο παρ' ήμίν δέν λαμβάνει χώραν, διότι ὁ έν τῷ άέρι άτμός του ύδατος κωλύει τήν ακτινοβολίαν.

β.) 'Ο υγρός άήρ έχει και μεγάλην ειδικήν θερμότητα και συντελεΐ οὕτως εἰς τήν διανομήν τῆς θερμότητος ἐφ' άπάσης τῆς γῆς, ήτις άνευ άτμού ύδατος άλλου θά ήτο θερμῆ ὡς πεπυρακτωμένος σίδηρος, άλλου δὲ ψυχρῆ ὡς πάγος· αλλά τουτο δέν συμβαίνει, διότι μεγάλα ποσότητες θερμότητος μεταφέρονται διὰ του ύδρατμού εκ του ίσημερινου πρὸς τούς πόλους. 'Αρχ ὁ ύδρατμός κανονίζει τήν θερμοκρασίαν τῆς γῆν ὡς επιφανείας.

γ.) 'Ο υγρός άήρ συντελεΐ εἰς τήν συχνότητα τῶν βροχῶν, διότι καταπιπτούσης τῆς θερμοκρασίας εύκολώτερον σχηματίζει ύδωρ υπό μορφήν δρόσου, βροχῆς, χιόνος κτλ.

δ.) 'Η έν τῷ άέρι ύγρασία συντηρεΐ τήν ύπρξις τῶν φυτῶν. Τὰ φυτὰ έντός ξηρῆς άτμοσφαιρας διαπνεύουσι ζωηρότερον και ή έξάτμισις του ύδατος διὰ τῶν στομάτων τῶν φύλλων, διὰ τῶν άνθέων και τῶν πρασίμων μερῶν του φυτού, επιταχύνεται, τούναντίον έντός υγρῆς άτμοσφαιρας ή διαπνοή είνε άσθενεστέρα.

ε.) 'Οπου ὁ άήρ είνε υγρότερος εκεί και τὸ εἶδος είνε δροσερώτερον και καρποφορώτερον· διότι οὐ μόνον τὸ υπό του εδάφους άπορροφηθὲν και έν αὐτῷ εύρισκόμενον ύδωρ έξατμίζεται βραδύτερον, αλλά και τὸ εἶδος αὐτὸ διὰ τῶν συχνότερων βροχῶν ποτίζεται συχνότερον, ή εκεί ὅπου ὁ άήρ είνε ξηρός.

ς.) 'Ο υγρός άήρ έχει μεγίστην επιρροήν και επί του ανθρώπινου ὀργανισμοῦ κυρίως δ' επί τῆς άναπνοῆς· διότι ὁ μὲν υγρός άήρ είνε ευεργετικὸς διὰ τὰ άναπνευστικὰ ὀργανα, ένῶ ὁ ξηρός είνε επιβλαβέστατος· ὅπου επικρατεΐ ξηρός άήρ συνεπάρχεται μείζων και ταχυτέραν του δέρματος διαπνοήν, ής έννεκα και πλείων θερμότης άφαιρεΐται από του σώματος.

2. 'Η έξάτμισις τῆς ύγρασίας του εδάφους.

Έν τῷ δάσει ή έξατμισις είνε ελάχισων ή επί άδένδρου εδάφους. 'Οταν δὲ τὸ δάσος έχει (ὡς συνήθως) και τὸ στρώμα τῶν άποπιπτότων φύλλων, είνε ετι ελάχισων. Κατὰ τὰ πειραματικὰ έξαχόμενα, τῆς έξατμίσσεως επί άσκεπῶν εδάφους τιθεμένης ίσης πρὸς . . . 100.

Έντός δάσους μὴ φέροντος στρώμα φύλλων είνε 38 ήτοι κατὰ 62 % ελάχισων, και έντός δάσους φέροντος και τὸ στρώμα τῶν φύλλων είνε 16 ήτοι κατὰ 84 % ελάχισων.

Παρ' ήμίν διὰ τήν γυμνότητα του εδάφους ή έξατμισις είνε κολοσσιαία. Κατὰ τās παρτηρήσεις του ένταυθα άστεροσκοπειου αὐτη άνέρχεται εἰς 2 μ., 1996 ένῶ τὸ ύψος τῆς καταπιπτούσης ετησίως βροχῆς μόλις άνέρχεται εἰς 0,4141, τουτέστιν εἰς τὸ πέμπτον (άκριβῶς 5,3).

'Η πόλις τῶν 'Αθηνῶν κατὰ τήν σημερινήν αὐτῆς έκτασιν καταλαμβάνει επιφάνειαν 4 εκκατομμυρίων τετραγ. μέτρων και επομένως, ένῶ δέχεται ύδωρ 1,656,000 κυβικῶν μέτρων, ή έξατμισις δύναται νά άφαιρέση ἀπ' αὐτῆς 8,798,400 κυβικὰ μέτρα. Έν άλλοις λόγοις οὐδὲ σταγῶν ὀμβρίου ύδατος δύναται νά άποταμειυθῆ.

Τὸ Λεκανοπέδιον τῶν 'Αθηνῶν άποτελούμενον υπό τῶν πρὸς τήν πρωτεύουσαν πλευρῶν του Πεντελικου, τῆς Πάρνηθος, και τῆς σειρῆς τῶν ὀρέων από του Καμικτερου μέχρι τῆς μονῆς Δαφνίου και εκειθεν μέχρι τῆς παραλίας του Κορυδαλου, έχει έκτασιν 250,000 στρεμμάτων ὡς ἔγγιστα, επομένως κατὰ τὰ προεκτεθέντα δέχεται ετησίως κατ' ελάχιστον ὄρον 100,000,000 κυβ. μέτρων ὀμβρίου ύδατος· ύποτιθεμένου ὅτι τὸ ήμισυ τῆς έκτάσεως ταύτης εκάλυπτετο υπό δασῶν επί 50,000,000 κυβικῶν μέτρων ὀμβρίου ύδατος επί τῆς δασοσκεπῶς ταύτης έκτάσεως θά έξητμιζοντο κατ' ανώτατον ὄρον 10 εκκατομμύρια και θά άπεταμειούντο 40 εκκατομμύρια κυβ. μέτρα ύδατος, και θά άνέβλυζον πνυταχου άφθονοι πηγαι τροφοδοτούσαι τὰ ύδραγωγεία τῆς πόλεως και επαρκούσαι εἰς άπάσας τās ανάγκας πληθυσμοῦ διπλασιου. 'Αλλ' ὡς έχει νυν τὸ λεκανοπέδιον τουτο, 84 εκκατομ. κυβ. μέτρα τῶν καταπιπτότων ύδάτων εκρέουσιν εἰς τήν θάλασσαν προξενούντα ανυπολογιστους ζημίας μόλις δὲ συγκρατούνται περι τὰ 16, ατινα ὁμως υπό τās τοπικὰς συνθήκας τῆς έξατμίσσεως έντός βροχῆος χρόνου μεταποιούνται εἰς άτμόν και εγκαταλείπουσι τὸ εἶδος ξηρόν. Πῶς δὲ επιδρῶ του-

το ἐπὶ τῆς γεωργίας καὶ πολλῶν ἄλλων ἔργων τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πασιγνώστον.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΛΩΡΟΣ
καθηγητῆς τῆς δασολογίας

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ἐκ τοῦ πολυθουλήτου συγγράμματος τοῦ
Καμίλλου Φλαμυαρίωνος

«Ο ΚΟΣΜΟΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ»

κατὰ μετάφρασιν

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Δ. ΒΑΛΒΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. φύλλου)

Οἱ πίθηκοι τῆς Ἀμερικῆς διαφέρουσι τῶν τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης καθ' ὅτι ἔχουσι τὴν ρίνα πεπλατυσμένην, οὕτως ὥστε οἱ ρώθωνες δὲν διευθύνονται πρὸς τὰ κάτω ἀλλὰ πρὸς τὰ ἔξω· ἕνεκα δὲ τούτου ὀνομάζονται πίθηκοι πλαγορρώθωνες. Οἱ πίθηκοι τοῦ ἀρχαίου κόσμου (Οὐραγγουτάγγοι, Γορίλλαι, Κιμπανζαὶ καὶ οἱ λοιποὶ) ἔχουσι τοῦναντίον λεπτόν τι ρινικὸν διέφραγμα, καὶ οἱ ρώθωνες αὐτῶν διευθύνονται πρὸς τὰ κάτω, ὡς παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζονται καταρρώθωνες. Ἐκτός δὲ τούτου οὗτοι ἔχουσι τοὺς αὐτοὺς καὶ ὁ ἀνθρώπος ὀδόντας· ἐκῆστη σιαγὼν φέρει τέσσαρας τομεῖς, δύο κυνόδοντας καὶ δέκα τραπεζίτας ἐν ὅλῳ τριάνοντα δύο ὀδόντας, ἐν ᾧ οἱ Ἀμερικανοὶ πίθηκοι ἔχουσι τέσσαρας τραπεζίτας πλείότερον, δηλ. τριάνοντα ἕξ ὀδόντας. Ὁφείλομεν ἐκ τούτου νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἔλαβε χώραν ἀρχαία τις δικλαδῶσις ἐν τῇ γενεαλογίᾳ τῶν πιθήκων, καὶ ὅτι τὸ ἀνθρώπινον εἶδος (οἱ αὐτόχθονες Ἀμερικανοὶ ὡς καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν) κληρονομήσει ἐκ τῶν καταρρωθῶνων πιθήκων τῆς ἀρχαίας ἡπείρου. Ἀλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐν τῷ πρῶντι πιθήκων δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ προγονικὴ ἡμῶν ρίζα. Ἀπὸ πολλοῦ οἱ πιθηκοειδεῖς πρόγονοι τοῦ ἀνθρώπου ἐξηφανίσθησαν. Ἴσως ὁ δρυοπίθηκος, εἰς ὃν ὁ Gaudry ἀπέδωκε τὴν δύναμιν τοῦ τέμνειν τὸν πυρίτην λίθον, ἦτο ἐγγύτατος συγγενὴς τοῦ προγόνου ἐκείνου, ὅστις ἐβασίλευσε πρὸ ἑκατοντάκις χιλίων ἐτῶν.

Συμπέρασμα: Ὁ ἀνθρώπος εἶνε τὸ τελευταῖον προῖον τῆς ἐπιγεῖου ζωῆς, τὸ ἐνεστώσ στεφάνωμα ὀλοκλήρου τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, ὁ ἔσχατος γόνος, καὶ τὸ ἐντελέστερον τῶν μαστοφόρων.

Ἡ ιδέα αὕτη ταράσσει καὶ ἐξεγείρει καθ' ἑκαστῆς τοὺς ἀρεσκομένους νὰ περιβάλλωσι διὰ λαμπροῦ περιστεμματος (auréole) τὴν κοιτίδα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐὰν ἐθέτομεν τὴν δόξαν ἡμῶν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ γενεαλογίᾳ καὶ οὐχὶ ἐν τοῖς ἰδίῳ ἡμῶν ἔργοις, ἠδυνάμεθα τῷ ὄντι νὰ νομίζομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ταπεινούμενους. Ἀλλ'

ὅμως τί εἶνε τῷ ὄντι ἡ νέα αὕτη κατὰ τῆς ἡμετέρας φιλικῆς προσβολῆς, ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκείνην, ἣν ἡ Ἀστρονομία ἤδη ἐπέβαλεν εἰς ἡμᾶς; Ὅτε καθώριζον τὴν θέσιν τῆς γῆς ἐν τῷ κέντρῳ τοῦ κόσμου, καὶ ἐνόμιζον τὸ σύμπαν δημιουργηθῆν χάριν τῆς γῆς καὶ τὴν γῆν χάριν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἡμετέρα ὑπερηφάνια ἠδύνατο νὰ ἱκανοποιηθῆται. Καὶ ἡ διδασκαλία αὕτη, ἡ γεωκεντρικὴ σχετικῶς πρὸς τὴν γῆν, καὶ ἀνθρωποκεντρικὴ σχετικῶς πρὸς τὸν ἀνθρώπον, ἦτο συστηματικώτατα ἐσχηματισμένη· ἀλλὰ κατέρρευσε τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀπεδείχθη ὅτι ὁ πλανήτης ἡμῶν εἶνε μόνον ὁ ταπεινὸς δορυφόρος τοῦ ἡλίου, καὶ ὅτι αὐτὸς ὁ ἥλιος εἶνε ἀπλῶς ἐν τῶν φωτεινῶν σημείων τοῦ ἀχανοῦς· ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ οὐχὶ σήμερον ἐπεστράφη ὁ ἀνθρώπος ἀληθῶς εἰς τὴν μετριοφροσύνην. Δὲν ἀνέτελλε πλέον χάριν αὐτοῦ ὁ ἥλιος ἐκῆστην πρωΐαν, δὲν ἀνῆπτε χάριν αὐτοῦ ὁ οὐράνιος θόλος τὰ ἀναρίθμητα πυρὰ τοῦ ἐκῆστην ἐσπέραν· ἡ πλάσις δὲν ἦτο πλέον δημιουργημένη ἐπιτήδες χάριν αὐτοῦ, ὡς οὐδὲ χάριν τῶν κατοίκων παντός ἄλλου κόσμου τοῦ ἀπείρου.

Ὅπως ἐκείνος ὁ χωρικός, ὅστις εἶχεν ὄνειροπολῆσει τὴν κοσμοκρατορίαν, ἀφυπνίσθητο ὁ ἀνθρώπος ἐν ἀπλῇ κλύδῳ. Δὲν εἶδεν ἐκαστὸν ἀνευ λύπης σικιζυρόμενον τοιοῦτοτρόπως· ἐπὶ χρόνον μακρὸν ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐκλιπόντος ὄνειρου τοῦ ἐπερχομένου ἐτάρασσε τὴν διάνοιάν του. Ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ἐκλίεν ὑπέικων τὴν κεφαλὴν, συνεμορφώθη πρὸς τὴν πραγματικότητα, καὶ σήμερον μὴ ὦν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος τῆς πλάσεως, προηγορεῖται σκεπτόμενος ὅτι εἶνε πράγματι ὁ βασιλεὺς τῆς γῆς.

* *

Ἡ βασιλεία αὕτη εἶνε ἀδιαφιλονίκητος καὶ ὁ ἀνθρώπος ἔχει δικαίωμα νὰ εἶνε ὑπερήφανος ἐπ' αὐτῇ. Ἀλλὰ κατὰ τί ἡ βασιλεία αὕτη ἀπειλεῖται ἢ ἐλαττοῦται διὰ τῆς γνώσεως τῆς βαθμιαίας μεταμορφώσεως τῶν εἰδῶν. Ἔσται ἄρα γε ἥττον πραγματικὴ ἂν κατεκτήθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἂν ἐκληρονομήθη ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ προγόνων; Ἡ νέα διδασκαλία μηδαμῶς ὑποτιμῶσα τὸν ἀνθρώπον μηδὲ τὴν γένεσιν αὐτοῦ μεγεθύνει καὶ ἐξευγενίζει καὶ ἐκείνον καὶ ταύτην, καταδεικνύουσα εἰς τὸν ἀνθρώπον ὅτι αὐτὸς οὗτος ἐκτίσθη τὴν ἑαυτοῦ ἀξίαν, ἐργαζόμενος καὶ ἐξασκῶν τὰς δυνάμεις αὐτοῦ.

Ἐξαιρετοὶ διάνοιαι, τρέφουσι τὰς ἀρίστους προθέσεις, ἐξέφρασαν εἰς ἡμᾶς ἐνίοτε τὴν λύπην ὅτι βλέπουσιν ἡμᾶς προσβάλλοντας παραδεδεγμένους τινὰς ιδέας, πεποιθήσεις τινὰς θρησκευτικὰς ἀξίας σεβασμοῦ. Κατὰ τούτους τοὺς σοφοὺς, αἱ φιλοσοφικαὶ αὗται θεωρίαι φκίζονται ἀτόπως ἔχουσαι ἐν δὴμῳδῳ συγγράμματι ἐπιστημονικῶ ἢ διδασκτικῶ, καὶ βλάπτουσι τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ βιβλίου, κωλύουσαι τὴν διχόσιν αὐτοῦ ἀδικηρίτως εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς ἀναγνώστας. Δρακτόμεθα λοιπὸν